

**SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA**

Správa
o riešení úlohy PHU 2012 číslo 53
„ČMS Odpady, informačné systémy
a registre v oblasti odpadového
hospodárstva“

Zodpovední riešitelia: Jančárik Alexander, Ing.
Čertíková Daniela, Ing.
Kiselyová Michaela, Ing.
Okoličányiová Milena, RNDr.
Pavlovič Juraj
Soldánová Daniela, Mgr.
Tichá Ester, RNDr.
Trubarová Dagmar
Špalková Viera, Ing.
Tóthová Zuzana, Mgr.
Cimerman Ján, Ing.
Šilberský Jaroslav, Mgr.

Obsah

1	Úvod	4
2	Informačný systém RISO.....	5
3	Informačný systém OBALY	7
4	Informačný systém ELEKTRO.....	8
5	Register zariadení na zhodnocovanie odpadov a register skládok odpadov	9
6	Informačný systém BATERKY.....	10
7	Informačný systém PCB	10

1 Úvod

Práce na úlohe v roku 2012 spočívali v štandardnom zbere a spracovaní údajov v predmetných oblastiach odpadového hospodárstva SR.

Na tieto účely Centrum odpadového hospodárstva a Bazilejského dohovoru Slovenskej agentúry životného prostredia využíva nasledujúce informačné systémy a registre:

- Regionálny informačný systém o odpadoch – RISO
- Informačný systém o obaloch a odpadoch z obalov – OBALY
- Informačný systém o elektrických a elektronických zariadeniach a odpadoch z nich – ELEKTRO
- Register zariadení na zhodnocovanie odpadov a register skládok odpadov
- Informačný systém o výrobcov batérií a akumulátorov – BATERKY
- Informačný systém o držiteľoch zariadení kontaminovaných PCB – PCB

Informačné systémy RISO, OBALY a ELEKTRO boli po programovej stránke priebežne upravované na základe legislatívnych zmien v oblasti evidencie a výkazníctva v tejto oblasti.

Informačný systém BATERKY je zatiaľ realizovaný iba ako lokálna aplikácia prevádzkovaná pracoviskom odboru informatiky a monitoringu. V roku 2012 prebiehala iba registrácia výrobcov batérií a akumulátorov do registra a jeho verejná prístupnosť bola realizovaná predbežne iba publikovaním aktualizovaných súborov vo formáte PDF na internetových stránkach MŽP SR. Po zadefinovaní rozsahu zbieraných a spracovávaných údajov z hlásení výrobcov batérií a akumulátorov o množstvách uvádzaných na trh vydaním vykonávacieho predpisu, bude táto časť doplnená do lokálnej aplikácie, ktorá bude po odladení preprogramovaná do prostredia internetu.

Spracované údaje boli poskytované pre potreby MŽP SR, ŠÚ SR, medzinárodných reportingových povinností (pravidelné správy za oblasť odpadov, obalov a odpadov z elektrických a elektronických zariadení) a rovnako pre potreby projektov riešených pracoviskami SAŽP a odbornej a laickej verejnosti.

Veľká pozornosť bola pri prácach na tejto úlohe venovaná príprave podkladových údajov o odpadoch pre potreby spracovaní Programov odpadového hospodárstva krajov. Toto spočívalo predovšetkým v kontrole údajov o vzniku a nakladaní s odpadmi a rovnako tiež v aktualizácii registrov zariadení na nakladanie s odpadmi. Údaje boli následne rozdelené podľa jednotlivých krajov a okresov SR a poskytnuté krajským úradom životného prostredia.

2 Informačný systém RISO

V roku 2012 prebiehali rutinné práce pri prevádzke informačného systému, ako aj pri zbere, spracovaní a poskytovaní údajov.

Informačný systém RISO bol priebežne prispôbovaný požiadavkám platnej legislatívy, povinnostiam vyplývajúcim z medzinárodných záväzkov SR v oblasti výkazníctva a požiadavkám používateľov.

V rámci týchto činností prebehli aj periodické preškolenia pracovníkov štátnej správy v odpadovom hospodárstve na používanie systému RISO.

Priebežne boli aktualizované vlastné (interné) a štandardné číselníky používané systémom.

Aktualizovaná bola aj príručka pre používateľov informačného systému RISO.

Na základe hlásení dotknutých subjektov podľa zákona o odpadoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisov boli zozbierané a spracované údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi za rok 2011.

Vývoj celkového počtu spracovaných hlásení od roku 2002 podľa typu subjektu podávajúceho hlásenie je uvedený v nasledujúcej tabuľke (D – prevádzkovateľ zariadenia na zneškodňovanie odpadov, M – držiteľ odpadov, P – pôvodca odpadov, R – prevádzkovateľ zariadenia na zhodnocovanie odpadov, V – výkup alebo zber odpadov):

Rok	SPOLU	D	M	P	R	V
2002	13 468	161	2 459	10 174	156	518
2003	14 621	181	2 428	11 278	140	594
2004	15 399	177	1 525	12 827	216	654
2005	15 247	145	927	13 195	220	760
2006	16 320	160	852	14 111	257	940
2007	16 828	152	919	14 582	258	917
2008	17 580	156	1 101	15 077	279	967
2009	17 823	156	1 137	15 363	270	897
2010	18 648	147	1 340	15 882	292	987
2011	19 149	168	1 183	16 436	324	1 038

Vývoj celkového počtu spracovaných záznamov o odpadoch od roku 2002 podľa typu subjektu podávajúceho hlásenie je uvedený v nasledujúcej tabuľke (D – prevádzkovateľ zariadenia na zneškodňovanie odpadov, M – držiteľ odpadov, P – pôvodca odpadov, R – prevádzkovateľ zariadenia na zhodnocovanie odpadov, V – výkup alebo zber odpadov):

Rok	SPOLU	D	M	P	R	V
2002	82 174	5 061	11 953	58 217	1 170	5 773
2003	95 337	4 510	13 939	67 843	1 510	7 535
2004	100 323	5 219	11 249	73 708	1 419	8 728
2005	101 820	4 812	8 704	76 451	1 812	10 041
2006	114 196	5 689	8 827	82 742	2 785	14 153
2007	117 751	5 337	9 513	85 666	2 798	14 437
2008	126 651	6 277	11 517	87 950	3 363	17 544
2009	124 216	6 129	11 468	86 886	3 176	16 557
2010	137 341	6 396	14 787	89 400	3 700	23 058
2011	148 472	6 572	15 206	94 920	4 446	27 328

Od ŠÚ SR boli v zmysle medzirezortnej dohody prevzaté údaje o vzniku a nakladaní s komunálnym odpadom za rok 2011 a zároveň boli ŠÚ SR poskytnuté údaje o vzniku a nakladaní s nie komunálnymi odpadmi získané systémom RISO.

Databázy informačného systému RISO boli upravené v zmysle zmien legislatívy (úprava spôsobov nakladania) a boli pripravené na zber a spracovanie údajov o vzniku a nakladaní s odpadmi za rok 2012 (aktualizácia Registra ekonomických subjektov a prevod registra organizácií).

Verejne prístupné údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi v SR v roku 2011 boli zverejnené v každoročnej správe o stave životného prostredia a v internetovej aplikácii na ENVIROPORTAL.

V rámci odbornej činnosti COH boli údaje ďalej poskytnuté pre prípravu vyhodnotenia programu odpadového hospodárstva SR, projekt stratégie nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti a pre potreby iných pracovísk SAŽP a orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve (MŽP SR, obvodné a krajské úrady životného prostredia) a tiež pre potreby medzinárodných inštitúcií (OECD, Sekretariát Bazilejského dohovoru a ďalšie).

3 Informačný systém OBALY

V roku 2012 prebiehali rutinné práce pri prevádzke informačného systému, ako aj pri zbere, spracovaní a poskytovaní údajov.

Informačný systém OBALY bol priebežne prispôsobovaný požiadavkám platnej legislatívy, povinnostiam vyplývajúcim z medzinárodných záväzkov SR v oblasti výkazníctva a požiadavkám používateľov.

Priebežne boli aktualizované vlastné (interné) a štandardné číselníky používané systémom.

V roku 2012 bola ťažiskovou činnosťou prevádzka verejne prístupného Registra povinných osôb a oprávnených organizácií.

V roku 2012 je v systéme registrovaných 9488 povinných osôb.

Na základe hlásení povinných osôb a oprávnených organizácií podľa zákona o obaloch a nadväzujúcich vykonávacích predpisov boli zozbierané a spracované údaje o obaloch uvedených na trh a zbere a zhodnocovaní odpadov z obalov za rok 2011.

Pripravená bola aj štruktúra prenosových súborov na prenos individuálnych hlásení povinných osôb, ktoré si povinnosti plnia prostredníctvom oprávnených organizácií.

V roku 2012 bola vypracovaná aj pravidelná reportingová správa o obaloch a odpadoch z obalov.

4 Informačný systém ELEKTRO

V roku 2012 prebiehali rutinné práce pri prevádzke informačného systému, ako aj pri zbere, spracovaní a poskytovaní údajov.

Informačný systém ELEKTRO bol priebežne prispôbovaný požiadavkám platnej legislatívy, povinnostiam vyplývajúcim z medzinárodných záväzkov SR v oblasti výkazníctva a požiadavkám používateľov. Prednostne bola venovaná pozornosť úpravám dátových štruktúr registra evidencie hlásení výrobcov elektrických a elektronických zariadení a kolektívnych organizácií, ktoré vyvolala novela vykonávacej vyhlášky, definujúca nový formát hlásenia.

Priebežne boli aktualizované vlastné (interné) a štandardné číselníky používané systémom.

V roku 2012 bol priebežne udržiavaný verejne prístupný Register výrobcov elektrických a elektronických zariadení a kolektívnych organizácií vedený SAŽP, COH Bratislava podľa ustanovení zákona o odpadoch.

V súčasnosti je v systéme evidovaných 1810 výrobcov elektrických a elektronických zariadení.

Na základe hlásení výrobcov elektrických a elektronických zariadení a kolektívnych organizácií podávaných podľa zákona o odpadoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisov boli zozbierané a spracované údaje o elektrických a elektronických zariadení a odpadoch z nich za rok 2011.

Súhrnné údaje o množstvách elektrických a elektronických zariadení uvedených v roku 2011 na trh a zbere a zhodnocovaní odpadov z nich boli uverejnené v pravidelnej správe o stave životného prostredia.

V súčasnosti sa pripravuje štruktúra prenosových súborov na import individuálnych hlásení výrobcov elektrických a elektronických zariadení, ktorí si plnia povinnosti prostredníctvom kolektívnych organizácií.

V roku 2012 bola vypracovaná aj pravidelná reportingová správa o elektrických a elektronických zariadeniach a odpadoch z nich.

5 Register zariadení na zhodnocovanie odpadov a register skládok odpadov

Register zariadení na zhodnocovanie odpadov slúži na priebežnú evidenciu týchto zariadení spolu s ich technickými parametrami.

Register je vedený na základe rozhodnutí príslušných orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve, ktoré sú poskytované pracovisku SAŽP, COH Bratislava.

Zariadenia sú evidované podľa prevádzkovateľa, lokalitou jeho umiestnenia, kontaktnými údajmi, druhom činnosti, ktorú zariadenie vykonáva (číselník R – kódov), ročnej kapacity zariadenia a zoznamom druhov odpadov, ktoré je príslušné zariadenie schopné spracovať.

Aplikácia umožňuje vyhľadávanie zariadení podľa rôznych kritérií s možnosťou tlačových a elektronických výstupov.

Informácie o konkrétnych zariadeniach sú na vyžiadanie poskytované orgánom štátnej správy a tiež subjektom z hospodárskej sféry. V súčasnosti je registri evidovaných vyše 730 zariadení na zhodnocovanie odpadov.

Register skládok odpadov obsahuje údaje o prevádzkovaných skládkach odpadov na území SR.

Register je vedený na základe rozhodnutí príslušných orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve, ktoré sú poskytované pracovisku SAŽP, COH Bratislava a tiež na základe evidenčných listov skládok odpadov spracovaných príslušnými prevádzkovateľmi na základe zákona o odpadoch a nadväzujúcich vykonávacích predpisov.

Skládky odpadov sú evidované podľa prevádzkovateľa, lokalitou ich umiestnenia, kontaktnými údajmi, typom skládky (nebezpečný odpad, nie nebezpečný odpad a inertný odpad), technických údajov (rozloha, voľná kapacita, začiatok a ukončenie činnosti, nakladania s priesakovými kvapalinami a skládkovým plynom a zoznamom druhov odpadov, ktorých ukladanie na skládku je povolené. Z evidenčných listov skládok odpadov je priebežne evidované tiež množstvo odpadov ukladaných na skládku v danom roku.

Aplikácia umožňuje vyhľadávanie skládok odpadov podľa rôznych kritérií s možnosťou tlačových a elektronických výstupov.

Informácie o konkrétnych skládkach odpadov sú na vyžiadanie poskytované orgánom štátnej správy a tiež subjektom z hospodárskej sféry.

V spolupráci s CEI Banská Bystrica bola pripravená mapová aplikácia zobrazujúca evidované skládky v digitálnej mape, ktorá bude verejne prístupná na internete.

6 Informačný systém BATERKY

Ako už bolo spomenuté v úvode, tento informačný systém je v súčasnej dobe v štádiu prípravy. V prevádzke je lokálna aplikácia, ktorá slúži na vedenie Registra výrobcov batérií a akumulátorov a vystavovanie potvrdení o zápise do registra.

V roku 2012 boli pripravené dátové štruktúry registra výrobcov batérií a akumulátorov a interných číselníkov aplikácie. Pripravené sú tiež dátové štruktúry tabuliek pre evidenciu ročných hlásení výrobcov batérií a akumulátorov.

Žiadosti o zápis do Registra sú spracovávané v lokálnej aplikácii, ktorou sú následne tlačené potvrdenia o zápise do Registra, ktoré MŽP SR zasiela príslušným výrobcom.

Verejná prístupnosť Registra je v súčasnosti riešená vystavovaním aktualizovaného zoznamu registrovaných výrobcov batérií a akumulátorov na internetovej stránke MŽP SR vo formáte PDF.

V súčasnosti je v registri evidovaných 856 výrobcov batérií a akumulátorov.

7 Informačný systém PCB

Úloha bola priebežne plnená realizáciou nasledujúcich aktivít:

- Priebežná aktualizácia dát v IS kontaminovaných zariadení (IS – KZ) a korešpondencia s držiteľmi KZ.
- Odborné konzultácie vo veci výkladu zákona č. 24/2004 Z. z. na základe telefonických a emailových požiadaviek držiteľov KZ.
- Príprava článku „Polychlóvané bifenyly v elektrických zariadeniach“ do Enviromagazínu
- Aktualizácia web stránky - Zoznam držiteľov kontaminovaných zariadení obsahujúcich PCB
- Aktualizácia web stránky projektu Vypracovanie stratégie inventarizácie, nakladania a zneškodňovanie malých zariadení s obsahom PCB v Slovenskej republike
- Vypracovanie podkladov ohľadom používaných kontaminovaných zariadení s obsahom PCB podľa krajov
- Vypracovanie podkladov pre MŽP SR ohľadom stavu inventarizácie kontaminovaných zariadení.
- Výstupy z IS - KZ pre potreby výkonu kontroly orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve podľa požiadaviek SIŽP.

- Vypracovanie podkladov ohľadom stavu inventarizácie kontaminovaných zariadení pre OÚ ŽP Bratislava za Bratislavský kraj
- Spolupráca pri príprave správy k Štokholmskému dohovoru o perzistentných organických látkach.
- Vypracovanie žiadosti o uverejnenie opravy článku uverejnenom v internetovom denníku o odpadovom hospodárstve v SR odpady-portal.sk „Únia zakázala zariadenia s PCB pred dvomi rokmi. Na Slovensku ich je ešte osemtisíc“.

Z výsledkov inventarizácie kontaminovaných zariadení ku dňu 21.12.2012 je zrejmé, že v zozname kontaminovaných zariadení je 5 522 kusov nahlásených funkčných zariadení, t.j. 11 % z celkového množstva nahlásených kontaminovaných zariadení. Daný informačný systém je potrebné aktualizovať na základe zaslaných oznámení držiteľov KZ, kým nebudú všetky zaregistrované kontaminované zariadenia zneškodnené a dosledovať bezpečné nakladanie s KZ a PCB odpadmi do doby ich zneškodnenia alebo dekontaminácie. Na splnenie požiadaviek legislatívy bude potrebná spolupráca so SIŽP a so ŠEI.

Výstupmi z IS - KZ pre potreby výkonu kontroly orgánov štátnej správy v odpadovom hospodárstve (MŽP SR, úrady ŽP, SIŽP a ŠEI) boli v roku 2012 aktualizované zoznamy kontaminovaných zariadení a priebežne archivovaná korešpondencia s orgánmi štátnej správy v odpadovom hospodárstve.

Výsledky inventarizácie kontaminovaných zariadení (KZ) ku dňu 21.12.2012:

Počet KZ v IS – KZ (ks)		
Celkové množstvo	Funkčné	Zneškodnené
49 197	5 522	43 675

Funkčné KZ (t)	
Celková hmotnosť KZ	Celková hmotnosť náplne
cca 195	cca 75

Kontaminované zariadenia (%)	
Funkčné	Zneškodnené
11 %	89 %